

YEŞİL EKONOMİ?

Kampanyacı Kılavuzu

Bu yayın Yeşil Düşünce Derneği gönüllüleri tarafından
Türkçe'ye çevrilmiştir.

Çevirenler: Gülce Yeniev, Vahit Kozacıođlu, Yasin Özbey, Zeynep
Kavi

Editörler: Berk Öktem, Emre Kösemen

Tasarım uyarlama: Cihat Demirtaş

W | www.yesildusunce.org

M | info@yesildusunce.org

f | facebook.com/yesildusunceder

t | twitter.com/yesildusunceder

i | instagram.com/yesildusunceder

YEŞİL EKONOMİ?

Kampanyacı Kılavuzu

Ekim 2018

Green European Foundation

Rue du Fossé 3
1536 Luxembourg, Luxembourg
Brussels office: Rue d'Arlon 15
1050 Brussels, Belgium

Yeşil Düşünce Derneği

Vişnezade Mah. Şair Nedim Cad.
27/1 Beşiktaş, İstanbul, Türkiye

Bu yaygın Yeşil Avrupa Vakfı tarafından Avrupa Parlamentosu'nun mali katkısıyla hazırlanmıştır. Avrupa Parlamentosu bu yayının içeriğinden sorumlu değildir.

Bu yayının İngilizcesini www.gef.eu adresinden, Türkçesini www.yesildusunce.org adresinden indirebilirsiniz.

Yeşil Ekonomi Nedir?

Yararlı terimler ve tanımlar

Yeşil bir ekonomi, sürdürülebilirliği mümkün kılan doğal sistemi korurken refah artışı oluşturan bir ekonomidir (EEA).¹ Yeşil ekonomi çevresel riskleri ve ekolojik kısıtları azaltmayı ve çevreyi bozmadan sürdürülebilir kalkınmayı desteklemeyi amaçlar. Yeşil olması için, bir ekonominin yalnızca verimli olması yeterli değildir, aynı zamanda bu ekonomi adil de olmalıdır. Ülke bazında ve küresel düzeyde hakkaniyeti göz önünde bulundurmalı; özellikle düşük karbonlu, etkin kaynaklı ve sosyal olarak kapsayıcı bir ekonomiye geçişi sağlamalıdır (UNEP).²

Döngüsel ekonomi - büyüme ve refahın, doğal kaynak tüketiminden ve ekosistemin bozulmasından ayrıklaştırıldığı bir sistemdir. Kullanılmış ürünleri, bileşenleri ve malzemeleri atmak yerine onları doğru değer zincirlerine yeniden yönlendirerek, doğayla dengeli ve ondan ilham alan sağlıklı bir ekonomiye sahip bir toplum mümkün kılınabilir.

Eko yenilikler - çevreyi korumak ve endüstriyi daha rekabetçi yapmak amacıyla; teknolojiyi ve iş modellerini temel alan süreçleri kullanarak, kaynakların etkin kullanılmasını sağlayan çözümlerdir (AB). İnovasyon kavramına dayandırılarak yapılacak bir tanımda ise eko yenilikler, yeni fikirler ve teknolojilerin kullanılmasıyla, mevcut (sosyal) sistemlerin planlı ve amaca yönelik çağdaştırılması; ekonomide yeni ürünlerin, üretim teknolojilerinin ve organizasyon biçimlerinin yaratılması ve tanıtılmasıdır (Brockhaus Sözlüğü).

¹ European Economic Area (Avrupa Ekonomik Alanı)

² United Nations Environment Programme (Birleşmiş Milletler Çevre Programı)

Yeşil İşler - çevresel kaliteyi korumaya ya da iyileştirmeye önemli derecede katkı sağlayan tarım, imalat, ar&ge ve idari ve hizmet faaliyetlerindeki işlerdir. Bunlar, aşağıdakilere yardımcı olan işleri içerir:

- ▶ Ekosistemleri ve biyoçeşitliliği korumak;
- ▶ Yüksek verimlilik stratejisiyle enerji, materyal ve su kullanımını azaltmak;
- ▶ Ekonomiyi karbondan arındırmak;
- ▶ Atık ve kirliliğin tüm biçimlerini azami seviyeye çekmek veya bunlardan bütünüyle kaçınmak (UNEP).

Çevreyi korumaya ya da restore etmeye katkıda bulunan hakkaniyetli işler³, imalat ya da inşaat gibi geleneksel sektörlerde ya da yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği gibi yeni gelişmekte olan yeşil sektörlerde bulunabilmektedir. Yeşil işler:

- ▶ Enerji ve hammadde verimliliğini artırır;
- ▶ Sera gazı emisyonlarını sınırlandırır;
- ▶ Kirliliği ve atığı minimum düzeye indirir;
- ▶ Ekosistemleri korur ve restore eder;
- ▶ İklim değişikliğinin etkilerine karşı uyumu destekler (ILO)⁴

³ Hakkaniyetli işler, İngilizcede "decent jobs" olarak geçen tabirin karşılığıdır. Adil gelir, iş güvenliği, aileler için sosyal güvenlik, kişisel gelişim ve sosyal bütünleşmeye olanak sağlayan çalışma koşulları, kaygılarını ifade etme özgürlüğü, karar alma süreçlerine katılım, kadın ve erkeğin fırsat ve muamele açısından eşitlik gibi olguları içerisinde barındıran işler için kullanılır.

⁴ International Labour Organisation (Uluslararası Çalışma Örgütü)

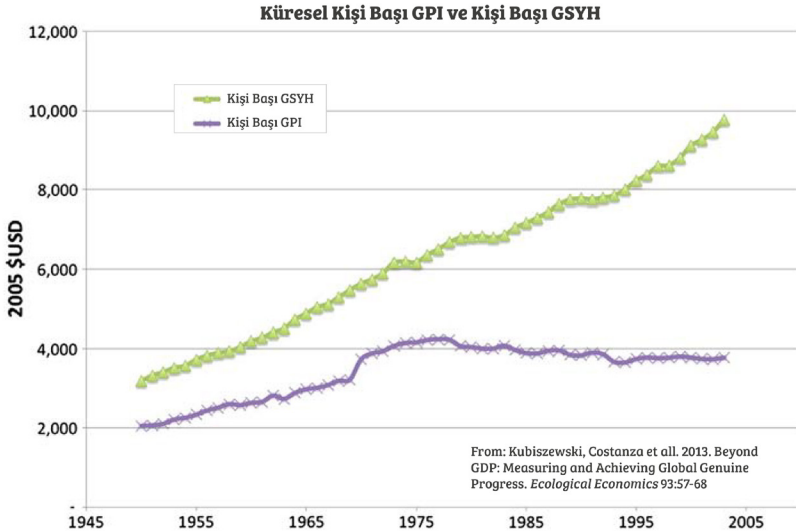
Neden Yeşil Bir Ekonomi?

Yeşil ekonomiyi savunmak amacıyla kullanılabilir argümanlar ve gerçekler

Yeşil ekonomi, daha çok kâr ve daha çok tüketimden daha iyi ve daha mutlu bir yaşam yaratmakla ilgilidir. Para, gıda, su, enerji ve doğal kaynaklar sınırlıdır. Bunların tersine refah ve mutluluk talebi ise sınırsızdır. Bazı bölgelerde ve sektörlerde yeşil ekonomi uygulamaları halihazırda görülmektedir. Bu tip bir ekonomide sadece gelir, ücretler ve Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) değil refah ve mutluluk da göz önünde bulundurulmaktadır. Daha kaliteli bir yaşam hedefine ulaşabilmek için toplumlarımızın bağımlı olduğu “ne pahasına olursa olsun büyüme” paradigmasından, fosil yakıt tüketiminden ve aşırı tüketimden kurtulması gerekmektedir. Yeşil ekonomi, tüm canlıların refahına önem veren, sürdürülebilir ve arzu edilen ortak bir gelecek tasavvuru olarak görülmelidir (Robert Costanza, 2017).

Yeşil ekonomi, (GSYH ile ölçülen) ekonomik büyümeyi değil, (GPI⁵ ile ölçülen) hakiki gelişmeyi dikkate almaktadır. Sanayi sektörünün yarattığı kirlilik GSYH’yi şişirmektedir: hem kirliliğin yaratılması sırasındaki hem de temizlenmesi için yapılan harcamalar GSYH’yi arttırmaktadır. GPI ise yaratılan kirliliği, temizleme maliyeti civarında

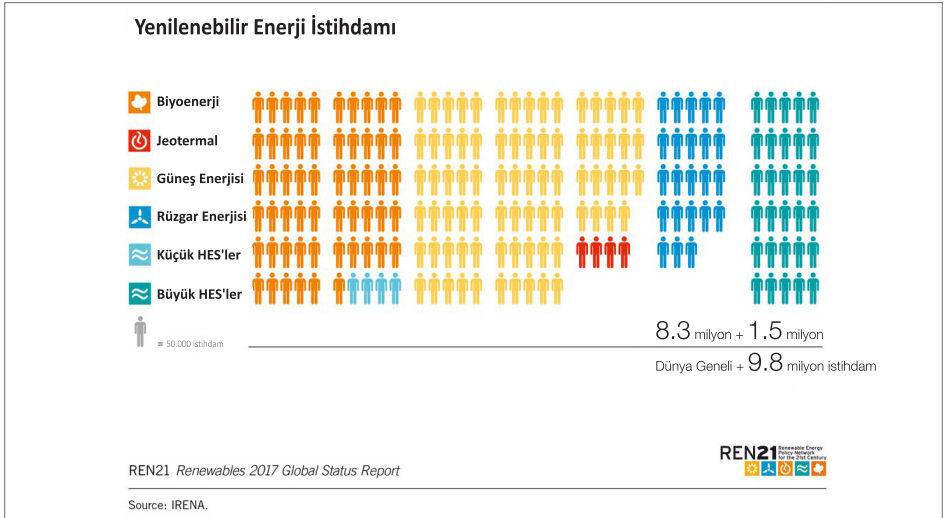
⁵ Genuine Progress Indicator (Hakiki Gelişim Göstergesi)

bir kayıp olarak görmektedir ve kirliliğin çevreye olan olumsuz etkilerini de hesaba katmaktadır, dolayısıyla çok daha gerçekçi bir ölçüm sunmaktadır.

Yeşil ekonomi istihdam yaratır

- ▶ AT'ye (Avrupa Topluluğu) göre 2030 yılına kadar Avrupa'da tasnif ve geri dönüşüm endüstrileri ile 200.000 yeni iş yaratılmıştır.
- ▶ 2016 sonunda rüzgâr endüstrisi Dünya genelinde 1.155.000 iş yaratmıştır ve yine 2016 yılında 9,8 milyon insan yenilenebilir enerji sektöründe istihdam edilmiştir.
- ▶ AB'de ise 2011 yılında 240.000 insan rüzgâr endüstrisi tarafından istihdam edilmiştir. AB genelinde işsizliğin %9,6 artmasına rağmen rüzgârın yarattığı istihdam %30 artmıştır.
- ▶ 2016 yılında yenilenebilir enerji sektörü küresel ölçekte 9,8 milyona istihdam sağlamıştır (IRENA).⁶

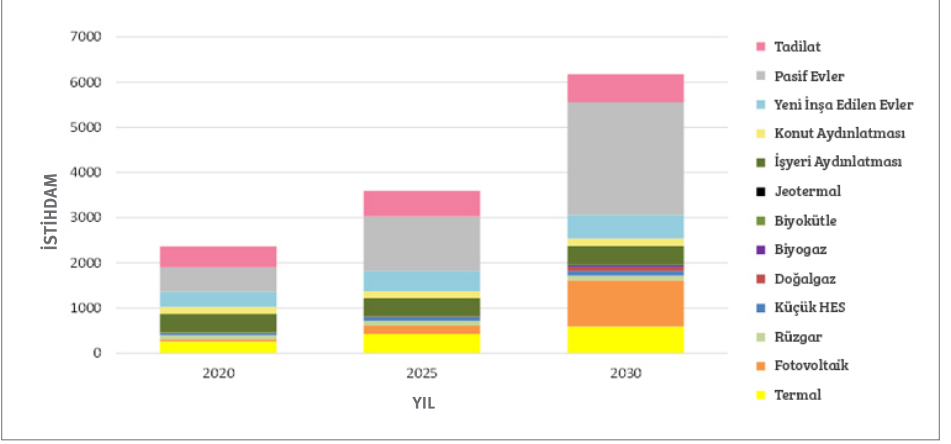

- ▶ Binalarda enerji verimliliği önlemleri almak ve enerji arzını düşük karbonlu teknolojilere (yenilenebilir ve gaz) kaydırmak, 2030 yılına kadar Makedonya'da 6000 kişinin yeşil işlerde istihdam edilmesini sağlayabilir (Balkanlar Yeşil Enerji Haberleri).

⁶ International Renewable Energy Agency (Uluslararası Yenilenebilir Enerji Ajansı)

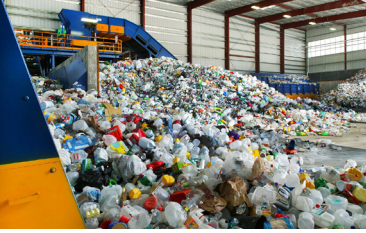

Yeşil ekonomi daha çok kazandırır. ABD’de temiz ekonomi işleri diğer işlerden daha yüksek ücretler vermektedir. 2015 yılında temiz ekonomi alanında çalışanların ortalama ücretleri 62.089 dolar iken diğer işlerde bu sayı 52.942 dolardır (UIC).⁷

Yeşil ekonomi kaynak tasarrufu sağlar

Vaka analizi: plastik geri dönüşümü. Plastiğin geri dönüştürülmesi, Avrupa’nın ithal edilen fosil yakıtlara olan bağımlılığını azaltmasına ve Paris Anlaşması’nın yükümlülüklerinden biri olan emisyonlarının düşürülmesine yardımcı olacaktır. AB’de bir senede yaklaşık 26 milyon ton plastik atık üretilmektedir ancak bu atıkların %30’undan azı geri dönüşüm amacıyla toplanmaktadır, kalan

%31’i çöp sahalarına ve %39’u ise yakılmaya gönderilmektedir. Avrupa kaynaklı plastik atıklar Akdeniz ve Kuzey Kutup Bölgesi gibi hassas deniz alanlarını kirletmektedir. Plastik paketleme yüzünden oluşan yıllık kayıp 70 ile 105 milyar avro arasındadır. Plastik paketleme malzemelerinin ürettiği değerini sadece %5’inin ekonomide kaldığı tahmin edilmektedir, kalanı çok kısa süreli kullanımlardan sonra kaybedilmektedir. Geri dönüştürülmüş malzemelerin gittikçe artan kullanımıyla yapılan plastikler ve yenilikçi plastik tasarımları için oluşan pazar, temiz büyüme fikriyle de uyumaktadır. Avrupa’da geri dönüştürülmüş plastıklere olan talep dört kat artarak, geri dönüşüm sektörünün istikrarlı bir gelire sahip olmasını ve sektör çalışanlarının iş güvenliğini sağlamaktadır.

⁷ University of Illinois at Chicago

- ▶ 10 megavatlık bir rüzgâr tarlası iki ay içerisinde kolayca inşa edilebilmektedir. 50 megavatlık daha büyük bir rüzgâr tarlası ise altı ayda inşa edilebilmektedir. 20 tane 50 megavatlık rüzgâr tarlası ise altı ayda yapılabilmektedir. 1000 megavatlık (20 tane 50 megavatlık rüzgâr tarlasına denk) bir nükleer santralin inşası ise sekiz ila 15 yıl sürmektedir.
- ▶ Makedonya'da turizmi yeşillendirmeye yönelik yatırımlar enerji, su ve atık maliyetlerini düşürebilir ve biyoçeşitliliğin, ekosistemlerin ve kültürel mirasların değerini arttırabilir. Bu önemli çevresel kazanımlar arasında su tüketiminin (%18), enerji kullanımının (%44) ve emisyonlarının (%52) azalması gösterilebilir.

Yeşil ekonomi para kazandırır

Vaka analizi: yenilenebilir enerji daha ucuz, daha kolay ulaşılabılır ve daha kârlıdır.

Güneşin hızlı temposu, dünyanın en hızlı büyüyen enerji kaynağı olmasını sağlamaktadır ve halihazırda güneş enerjisi üretimi diğer enerjilere göre daha ucuzdur. Aralık 2016'da yeni bir güneş enerji tesisi kurmanın ve inşa etmenin maliyeti, yenilenebilir muadili olan rüzgârı (1,66 dolar/vat) ve tüm fosil yakıt rakiplerini geride

bırakarak, vat başına 1,65 dolara düşmüştür. Aynı yıl, Dubai'de bir ticari güneş enerjisi tedarikçisi, güneş enerjisini kilovat saat başına 0,029 sent olarak satarak tüm enerji kaynakları içinde dünya rekoru kırmıştır. 2016'ya kadar olan 40 yılda, ABD'de bir milyon güneş enerji sistemi kurulmuştur ve 2019 yılına kadar bir milyon kurulum daha beklenmektedir. Güneş enerjisinin verimliliği her geçen gün artarken, maliyeti ise buna oranla düşmektedir. Güneş enerjisi maliyeti azalırken, şebeke elektriğinin maliyeti kademeli olarak artmaya devam etmektedir. ABD'de bireysel güneş enerjisi kullanan ev sahiplerinin 5 ila 8 yıl arasında kâra geçmeleri ön görülürken, aynı ev sahiplerinin 5 ila 10 yıl içinde 20.000 dolardan fazla tasarruf edeceği tahmin edilmektedir. Hatta Bulgaristan'da, fosil ve nükleer sektörlerinden gelen bürokratik zorlamalar ve politik direktmelere rağmen, 30'dan fazla bireysel ev sahibi, evdeki enerji tüketimini en aza indirmekte, kendi güneş enerjisini üretmekte ve şebekeye geri satmaktadır.

- ▶ İklim değişikliği konusunda adımlar atan şirketler, bu konuda harekete geçmeyen şirketlere göre %18 daha fazla yatırım kârlılığına sahiptir; bu oran emisyonlarını azaltmayı reddeden şirketlere göre %68 daha fazladır (CDP).⁸

⁸ Carbon Disclosure Project

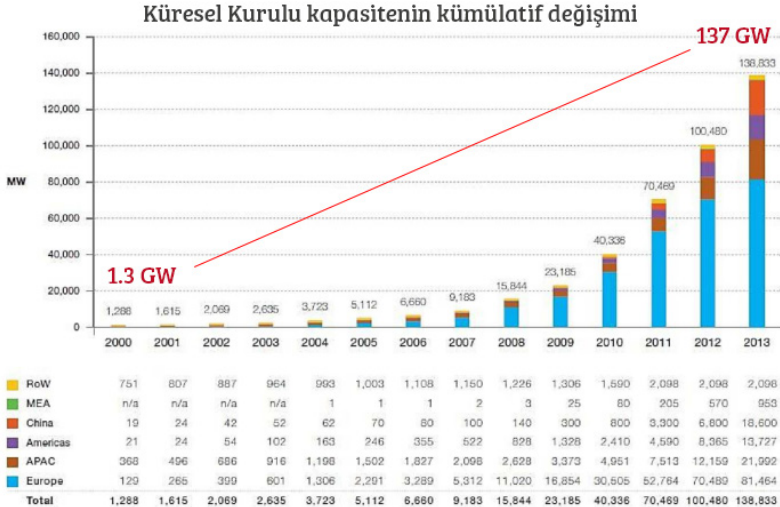

- Sürdürülebilirliği temel stratejileri arasında gören S&P 500 şirketleri, bu alanda geri kalmış şirketlere oranla daha yüksek performans göstermişlerdir. 1980'lerin sonlarında S&P indeksindeki 10 petrol ve gaz şirketinden bugün sadece bir tanesi varlığını sürdürmektedir: Exxon Mobil. 2014'ten beri ise Exxon, S&P 500'e girememektedir (Natural Capital Coalition⁹).
- Ernst and Young tarafından yürütülen bir çalışma, büyük çaplı 365 petrol ve gaz projesinin %64'ünün maliyet aşımına uğradığını ve %73'ünün zaman planlamasının gerisinde kaldığını ortaya koymuştur. Big Oil'in ikinci çeyrek sonuçlarının da açıkça gösterdiği gibi, bu sıkıntılı teslimat tutanağı düşük petrol fiyatlarıyla birleşince kârlılıkta önemli bir daralma yaratmıştır.
- Fitch Ratings'in verilerine göre, ekstraksiyon endüstrisi şirketleri 2017 yılında 28,8 milyar dolarlık çürük tahvile ulaşarak yeni bir rekora imza atmışlardır. 500 milyar dolar ödenmemiş borcu da hesaba katarsak gelecekte daha fazla iflas görmemiz muhtemeldir. Bazı şirketler ise daha fazla borçla borç faizi ödeyerek zaman satın almaya çalışmaktadırlar.
- Sırbistan 2020 yılına kadar mevcut konut stokunun enerji verimliliğini %50 oranında arttırabilme kapasitesine sahiptir. Bunu başarmak için ise sadece 1,6 milyar avro yatırım yapılması gerekmektedir (Djurovic- Petrovic, 2014).

Akıllı iş liderleri yatırımlarını yeşil ekonomiye kaydırmaktadır

Kurulu yenilenebilir enerji üretim kapasitesi, küresel ölçekte istikrarlı bir şekilde artmaktadır.

⁹ Doğal Sermaye Koalisyonu

RoW: Rest of the World, MEA: Middle East and Africa, APAC: Asia Pacific.
Methodology used for RoW data collection has changed in 2012.

Fosil yakıt şirketlerinden yatırımlarını çeken kişiler/kurumlar tarafından temsil edilen mal varlıklarının değeri, Aralık 2016 itibariyle 5 trilyon dolara ulaşmıştır. Emeklilik fonları ve sigorta şirketleri fosil yakıt yatırımlarından ayrılmış en büyük sektörlerdir. Fosil sektörünün artan finansal ve mütevellî risklerinden dolayı bu yatırımları elden çıkarma yolunu tercih etmişlerdir (Arabella Advisors).

Fosil yakıtlardan yatırımlarını çeken küresel işletme liderlerinden bazıları:

- ▶ Exxon ve diğer fosil yakıt şirketlerinin hisselerini önemli ölçüde azaltan ve Berkshire yenilenebilir enerji pazarının yüzde 10'una yakınına sahip olan Warren Buffett;
- ▶ Rockefeller Ailesi, Eylül 2015'te fosil yakıt yatırımlarındaki aile fonlarını elden çıkarmaya karar vermiştir;
- ▶ Unilever, Google, Ikea, Apple ve bazı diğer şirketler %100 yenilenebilir enerji kullanmayı hedeflemektedir.

Sağlıklı gıdalar da yeşil ekonominin bir parçasıdır. Ekolojik gıda pazarı hızla büyümektedir. AB genelinde 2002 yılında 5,7 milyon hektar alanda yapılan organik üretim, 2011 yılında 9,6 milyon hektar alana ulaşmıştır. AB'de organik olarak yetiştirilen alanlar, geçtiğimiz on yılda her yıl yaklaşık 500.000 hektar artmıştır. 2004'ten bu yana yeni AB üyelerinde organik sektörü, yıllık %13'lük bir büyüme oranı kaydederek hızla genişlemiştir ve 2003-2010 yılları arasında ise bu sektöre ait varlıklar on kat artmıştır (EU-N12).¹⁰

Yeşil bir ekonomi doğayı korur ve iklim değişikliğini önler. 2016 yılında rüzgâr enerjisi, küresel olarak 637 milyon ton karbondioksitin yerde kalmasını sağlamıştır. Rüzgâr enerjisi santralleri tükettiğinin 17 ila 39 katı arasında bir enerji üretirken, nükleer santraller için bu sayı 16 ve kömür santralleri için 11'dir (Almanya'nın bir hayli yüksek performanslı ekonomisi, 1991-2012 döneminde GSYH'nin sera gazı emisyonlarından ayrışmasının izlerini taşımaktadır).

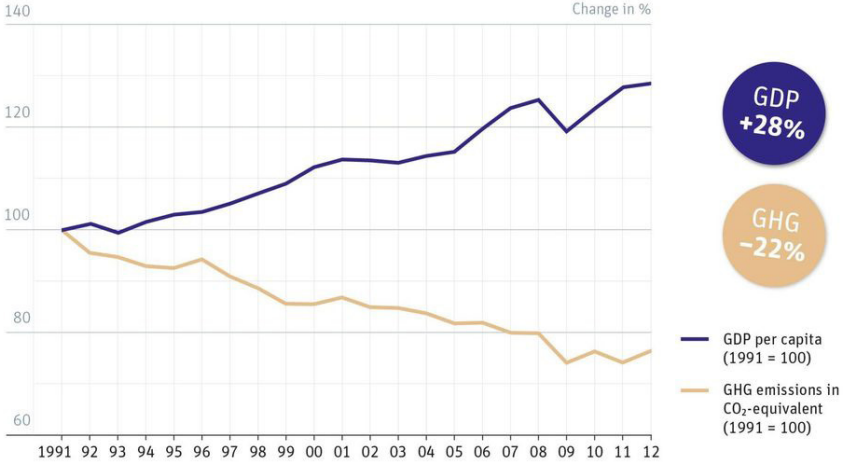
¹⁰ Avrupa Birliği Kurucu 12 Üye Ülke

Almanya: Büyüyen ekonomi, azalan emisyon

Almanya'da 1991-2012 yılları arası GSYH (GDP) değişimi ve Sera Gazı Emisyonu (GHG) değişimi

Source: BMU, BMWi, Destatis

Riskler ve Engeller

Negatif yan etkilere dair eleştirilere hazırlıklı olun. Yeşil ekonomi herkese hitap edebilmeli!

KARŞI ARGÜMANLAR	ÖNERİLEN YANITLAR
<p>Yeşil Ekonominin de kendi çevresel ayak izi vardır. Dijital ekonomi, internet, elektrikli araçlar, piller vb. her şeyin kendi sosyal ve çevresel ayak izi söz konusudur.</p>	<p>Doğru, çevresel ayak izimiz elimizdeki bütün teknolojik yollarla ve denetim mekanizmalarıyla minimize edilmelidir. Ama daha önemli olan, yeşil ekonominin sadece teknolojiyi değiştirmek değil, sürdürülebilir olan alternatifleri tercih ediyor olmasıdır. Örnek olarak dizel araçları elektrikli araçlarla değiştirip daha fazla yol yapmak yerine, raylı ulaşımına geçişi sağlayıp, kent planlamasında yaya ve bisiklet ulaşımını öncelikli kılmak verilebilir.</p>
<p>İnovasyonun getirdikleri gibi götürdükleri de olmaktadır. Bazı inovasyonların topluluklara ve bireylere yaşattığı kayıplar mevcuttur. Örnek olarak, geleneksel mesleklerin ortadan kalkması, KOBİ'lerin pazar payını kaybetmeleri, yerel ve ulusal yönetimlerin vergi gelirlerinin düşmesi, yeşil alternatiflerin daha pahalı olması, kamu ve müşteri ilişkilerinin dijitalleşmesi, ve kenarda kalan toplulukların-bölgelerin daha fazla dışlanarak yapılması gereken "ayak işlerini" yapmaya mecbur hale getirilmesi verilebilir.</p>	<p>Doğru, Yeşil bir ekonomi herkesin faydasına olmalı, görece savunmasız ve düşük gelirli gruplar ve ülkeler, faydalanan bir konumda sisteme dahil edilmelidir. Bu amacı akılda tutarken yeşil alternatiflerin makul fiyatlı ve rekabetçi olması da gözetilmeli, uygun olan yerlerde piyasa mekanizmaları ve sübvansiyonlar kullanılmalıdır.</p>

KARŞI ARGÜMANLAR	ÖNERİLEN YANITLAR
<p>Fosil ve nükleer yakıtların sağlayacağı “baz” elektrik arzı, güneş ve rüzgârın yetersiz kalacağı durumlar için hala gereklidir.</p>	<p>Yanlış, 2016 yılında Danimarka’da ve Almanya’da sırasıyla %140 ve %86 oranında elektrik gereksinimi yenilenebilir kaynaklardan sağlanmıştır ve çeşitli ülkelerin (Portekiz, İrlanda, Kıbrıs...) yıllık elektrik ihtiyaçlarının %20 ila %30’u -henüz ilave depolama mevcut olmamasına rağmen- yenilenebilir kaynaklardan sağlanmaktadır. Büyük miktarlardaki yenilenebilir enerji üretiminin temel noktası, güç sisteminde maksimum esnekliği sağlayabilmektir.</p>
<p>Yeşil işler “geleneksel” işlerdeki ücret seviyesinin düşmesine sebep olarak kendi rekabetçiliğini “kirli” endüstrilerin lehine azaltmaktadır, ülke içinde veya dışında.</p>	<p>Yanlış, rekabetçi olmak demek daha yeşil ve daha akıllı olmak demektir. Yeşil ekonomi içerisindeki eğitimli ve yetkin çalışanlar rekabeti arttırmaktadır. Yeşil ekonomiye geçmemek insanları ve şirketleri sürdürülemez ve modası geçmiş teknolojilere ve sağlıklı yaşam tarzlarına hapsedmektedir.</p>

Kampanyaları kazanmak için yeşil ekonomiyi kullanmak

İletişimciler ve aktivistler için pratik ipuçları:

Proaktif iletişim esastır! Yeşil ekonomi yeni bir konudur, toplumun tüm seviyelerinde ve karar alma süreçlerinde aktif bir tanıtıma ihtiyaç duyar.

Yerelleş! Her bir topluluk için bildiğimiz işlerden daha ucuza mal olacak ve birim yatırım başına daha fazla iş imkânı yaratacak yapılabilir projeler ile ilham verin.

Projeler için bazı seçenekler şunlardır:

1. Döngüsel tarım (sulamanın, depolamanın, makine kullanımının verimliliğinin artırılması; kalıntıların biyoenerjiye ve biyomateriyallere dönüştürülmesi).
2. Kamusal ve özel binaların enerji verimliliğinin artırılması (hastaneler, evler, okullar).
3. "Kent madenciliği": Belediye atıklarının toplanması ve geri kazanılması (biyo-gaz, sentez gazı ve kullanılabilirliği devam eden malzemeler için).
4. Elektronik atık ve ekipmanların geri kazanılması ve geri dönüştürülmesi (bilgisayarlar, cep telefonları, ev aletleri).
5. Kullanılmış pişirme yağının biyodizel haline dönüştürülmesi.
6. Atık su arıtımı (su, enerji ve malzemelerin geri kazanılması).
7. Hem yolcu hem de yük taşımacılığı için özel araç yerine toplu taşıma alternatiflerinin oluşturulması.
8. İnşaat ve yol malzemelerinin geri kazanılması ve geri dönüşümü.
9. Süreçlerin ve sistemlerin standardizasyonu ve belgelendirilmesi (ISO 9001, 14001, 50001).
10. Kapasite gelişiminin teşvik edilmesi.

Karar alma süreçlerine katılın ve sesinizi duyurun! Yerel, bölgesel ve ulusal seviyedeki müzakerelerde, etkinliklerde, yuvarlak masa toplantılarında, STK'ların organize ettiği seminerlerde ve atölyelerde, kurumsal ve kurumlar arası çalışma gruplarında ve kamu-özel kuruluşları, dernekler, sendikalar tarafından düzenlenen tartışmalarda sesinizi yükseltin; gazetecilere önemli bilgileri ve yayın bağlantılarını gönderin; medya etkinlikleri düzenleyin. Yasa teklifleriyle ilgili e-posta, mektup, yayın gönderin, görüşlerinizi ve önerilerinizi bildirin; belediye başkanınızın, yerel meclis üyenizin ve

milletvekilinizin toplantılarına, bilgilendirme buluşmalarına ve medya etkinliklerine gidin. Sosyal ağlar üzerinden paylaşımlarda bulunun ve irtibatta kalın.

Herkese kâr getiren eko-yenilikler sunun! Yerel halkı ve paydaşları plajlar, kayak pistleri, manzaralar, su kaynakları, ormanlar, mineral kaynaklar ve cevherler gibi müştereklerin nasıl kullanılacağını kararlarının verildiği süreçlere dahil edin ve yereldekileri hayal kurmaya teşvik edin.

Yeşil bir ekonomiyi para kazanmak için daha iyi bir yol olarak tanıyın! Ekonomik muhasebe yeterli değildir. Doğal sermaye ve ekosistem hizmetleri her zaman hesaba dahil edilmelidir.

Bu yayını **Yeşil Avrupa Vakfı (GEF)** tarafından **BlueLink Foundation Bulgaria, Sunrise ASSED Macedonia** ve **Networked Serbia**'nin desteğiyle, 2015 ile 2017 yılları arasında gerçekleştirilmiş uluslararası bir projenin sonucudur. Projenin amaçları Yeşil Ekonomi'nin Balkanlar'daki potansiyelini politikacılara, paydaşlara ve tüm kamuya göstermek, tüketim ve üretim alışkanlıklarında değişiklikler yaratmak ve politika üretimine katılımcı bir yaklaşımı teşvik etmektir.

Yeşil Avrupa Vakfı (GEF), Avrupa ölçeğinde bir siyasi organizasyondur. Avrupa'daki diğer Yeşil aktörlerle, Avrupa Yeşiller Partisi ve Avrupa Parlamentosu Yeşiller Grubu gibi, ilişki halindedir ama hepsinden bağımsızdır. Ulusal düzeydeki yeşil siyasi vakıfların başarılı örneklerini model alarak kurulmuş olan GEF, Avrupa vatandaşlarının siyasi tartışmalara katılımlarını sağlamak ve nihayetinde daha güçlü, daha katılımcı bir demokrasi oluşturmak için çalışmaktadır. GEF'in birincil gelir kaynağı Avrupa Parlamentosu'dur. GEF, Avrupa'da uygulanan politikalar hakkındaki ana akım tartışmalara ve Yeşil siyaset ailesi içerisindeki ve/veya dışarısındaki siyasete destek olmaktadır. Vakıf, yeni fikirler için bir laboratuvar niteliğindedir, sınırlar ötesi siyasi eğitimler vermektedir ve Avrupa ölçeğinde işbirliğinin ve fikir alışverişinin gerçekleştirilebilmesi için oluşturulmuş bir platformdur.

www.gef.eu, www.greeneuropeanjournal.eu

1988 yılında çevrimiçi sivil toplum ağı olarak kurulan BlueLink, günümüzde sivil inisiyatifler ve sivil toplum kuruluşları arasındaki koordinasyonu, bilgi alışverişini, ve teknolojik yeniliklerin paylaşımını sağlamaktadır. BlueLink, Sofya ve Budapeşte merkezlidir. AB'de, Doğu Avrupa'da, Güneydoğu Avrupa'da ve eski SSCB bölgelerinde faaliyetler yürütmektedir. Ayrıca İlerici İletişim Derneği'nin (Association for Progressive Communications) bir üyesi olarak internet hakları üzerine küresel ölçekteki mücadeleye destek olmaktadır. BlueLink, Bulgaristan'da kamu yararına faaliyet gösteren bir dernek olarak tanımlanmaktadır. Amacı sivil toplumu, demokrasiyi, Avrupa değerlerini ve sürdürülebilirliği teşvik etmektir. BlueLink, internet örgütlenmeleri kurarak, kamusal gazeteciliği destekleyerek, politika savunuculuğu yaparak ve araştırmaları teşvik ederek amaçlarına ulaşmayı hedeflemektedir.

www.bluelink.net/en

Sunrise Sosyal ve Ekonomik Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (Sunrise ASSED), Makedonya merkezli bir sivil toplum kuruluşudur. Sunrise, sosyal ve ekonomik dönüşümlere yönelik sürdürülebilir modeller ve çözümler önermek suretiyle çevresel konularda kamuoyunu etkilemeyi amaçlamaktadır. Sunrise 2009 yılından beri Avrupa'da ulusal ve uluslararası projelere katılarak sürdürülebilir bir toplum ve ekonomiye yönelik katkı vermiştir. Eğitim, çevre ve sürdürülebilir kalkınma alanlarında çeşitli kurumlar ve derneklerle ortaklıkları vardır.

www.izgrejsonce.mk

Umreži (Networked) NETWORKED, 2013 yılında çevre korunması, girişimcilik, bilişim, siyaset bilimi, gazetecilik ve iletişim alanlarında çalışan profesyoneller tarafından kurulmuş bir sivil toplum kuruluşudur. Bu geniş uzmanlık alanı farklı bakış açılarının, deneyimlerin ve fikirlerin bir araya geldiği özgün bir harman yaratmaktadır. Networked, sürdürülebilir kalkınma prensiplerinin toplumun tüm alanlarında uygulamaya geçirilmesi için kişileri ve fikirleri bir araya getirir. Yeşil ekonominin yaygınlaştırılması, adil ve yerel girişimcilik, bilim ve inovasyon, iklim değişikliği ve çevrenin korunması, toplumsal cinsiyet eşitliği, insan hakları ve basın özgürlüğü bu alanların içerisinde yer almaktadır. Networked kuruluşundan beri önde gelen akademisyenler, araştırmacılar, gazeteciler ve bölgedeki aktivistlerle işbirliği içerisinde olarak kamusal etkinlikler ve eğitim programları düzenlemektedir.

www.umrezi.org

Bize ulařın:

GREEN EUROPEAN FOUNDATION

GREEN EUROPEAN FOUNDATION
Rue du Fossé 3, L-1536 Luxembourg
Brussels Office: 15, rue d'Arlon,
B-1050 Brussels

t: +32 (0) 2 234 65 70
e: info@gef.eu

Bizi takip edin:

Hakkımızda daha fazlasını öğrenmek için web sitemizi ziyaret edin

gef.eu

Avrupa'nın her köşesinde gerçekleştirdiğimiz etkinlikler ve aktivitelere haberdar olmak için sosyal medya hesaplarımızı takip edin

GEF_Europe

GreenEuropeanFoundation

GEF_Europe